

Список використаних джерел:

1. Безпалій Р. В. Тенденції розвитку цифрових фінансових технологій: глобальний вимір та українська практика. Економічна наука. 2021. № 11. С. 42–47. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/11_2021/9.pdf (дата звернення: 20.11.2023);
2. Дубина М., Попело О., Тарасенко О. Інституційні трансформації фінансової системи України в умовах розвитку цифрової економіки. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2021. № 1(25). URL: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-1\(25\)-91-110](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-1(25)-91-110) (дата звернення: 25.11.2023);
3. Клоба Л., Дорош Н., Сорока О. Впровадження фінансових технологій – стратегічний напрям розвитку банків. Ефективна економіка. 2020. № 12. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.12.128> (дата звернення: 23.11.2023);
4. Огляд інструментів підтримки фінансової стійкості в умовах воєнного стану в Україні. Березень 2023 року. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/ohlyad-instrumentiv-pidtrymky-finansovoyi-stiykosti-v-umovakh-voennoho-10> (дата звернення: 23.11.2023);
5. Педак М. Цифрова трансформація для України – DT4UA - e-Governance Academy. e-Governance Academy. URL: <https://ega.ee/uk/project/dt4ua/> (дата звернення: 23.11.2023);
6. Про нас. ПРОСТІР - Національна платіжна система України. URL: <https://prostir.gov.ua/ua/about-us> (дата звернення: 01.12.2023);
7. Про схвалення Стратегії здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами на період до 2025 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації: Розпорядж. Каб. Міністрів України від 17.11.2021 р. № 1467-р: станом на 11 квіт. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1467-2021-r#Text> (дата звернення: 22.11.2023);
8. Рада з фінансової стабільності погодила концепцію нової стратегії фінансового сектору і обговорила системні ризики. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/rada-z-finansovoyi-stabilnosti-pogodila> (дата звернення: 20.11.2023);
9. Шевченко О., Кудич Л. Розвиток фінансових технологій в умовах цифровізації економіки України. Ефективна економіка. 2020. № 7. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.7.61> (дата звернення: 23.11.2023).

**Остапенко Р.М., канд. екон. наук, доцент
Державний біотехнологічний університет, Україна**

Теоретичні засади трансфертного ціноутворення

Трансфертне ціноутворення є ключовим аспектом міжнародного бізнесу, що визначає ціни на товари та послуги, професійні дії між процесами. Введення в цю сферу дає змогу зрозуміти принципи, методи та виклики, що виникають у різних країнах, при визначенні цін у транскордонних угодах. Розгляд міжнародних стандартів і правил у сфері трансфертного ціноутворення

забезпечує безпеку та прозорість у комерційних відносинах між підприємствами.

Трансфертне ціноутворення - це система встановлення цін на товари, послуги та інтелектуальну власність, які передають або продають між пов'язаними компаніями, такими як філії, дочірні підприємства або підрозділи в різних юрисдикціях.

Уся справа у встановленні цін, коли компанії однієї групи торгують одна з одною товарами або послугами. Давайте заглибимося в деталі того, як працює цей танець ціноутворення.

Як і випікання торта, трансфертне ціноутворення має свої ключові інгредієнти та кінцеві цілі. Давайте розглянемо керівні принципи та кінцеві цілі встановлення трансфертних цін.

Основні теоретичні принципи трансфертного ціноутворення включають:

- принцип незалежності (arm's length): Цей принцип вимагає, щоб ціни на внутрішні трансферти були встановлені так, наче б вони були узгоджені між незалежними сторонами. Тобто ціни мають відображати ринкові умови.

- принцип порівнянності: Цей принцип передбачає, що для визначення адекватних цін на внутрішні трансферти компанії повинні орієнтуватися на ціни, що використовуються в угодах між незалежними компаніями за аналогічні товари або послуги.

- принцип економічної сутності: Цей принцип передбачає, що трансфертні ціни повинні відображати реальну економічну сутність бізнес-операцій, виключаючи вплив податкових міркувань.

- принцип справедливості та прозорості: Цей принцип передбачає, що трансфертні ціни мають бути справедливими для обох сторін угоди і мають бути засновані на прозорих критеріях і методах оцінки.

- принцип врахування бізнес-ризиків: Цей принцип ураховує відмінності в бізнес-ризиках між пов'язаними компаніями і вимагає відповідного врахування цих ризиків під час установаження трансфертних цін.

- принцип відповідності між функцією, активами та ризиками (FAR): Цей принцип припускає, що трансфертні ціни повинні відповідати розподілу функцій, активів і ризиків між пов'язаними компаніями.

- принцип достатності документації: Цей принцип вимагає, щоб компанії підтверджували справедливість своїх трансфертних цін і відповідність їм принципам трансфертного ціноутворення через детальну документацію та аналіз.

Ці принципи є основою для розроблення стратегій трансфертного ціноутворення та регулювання цієї галузі в різних юрисдикціях.

Кінцева мета встановлення трансфертних цін трохи схожа на гру в шахи - стратегічну і тактичну. Йдеться про оптимізацію прибутку, управління ризиками та підтримання гармонії всередині групи, одночасно задовольняючи податкові органи.

Коли справа доходить до встановлення трансфертних цін, це не універсальний підхід - це більше схоже на пошук ідеального розміру для вашої улюбленої пари взуття. Давайте розглянемо різні методи, що використовуються

для визначення справедливих і розумних цін у трансферних угодах між пов'язаними сторонами:

- метод порівнянних ринкових цін: порівняння трансфертної ціни з цінами на аналогічні товари, роботи або послуги, які продаються на відкритому ринку;
- метод ціни подальшої реалізації: визначення трансфертної ціни на основі ціни, за якою кінцевий покупець купує товар, роботу або послугу;
- метод витрат плюс: визначення трансфертної ціни як суми собівартості товару, роботи або послуги та прибутку;
- метод розподілу прибутку: розподіл прибутку між сторонами угоди пропорційно їхньому внеску у створення цього прибутку.

Орієнтуватися у світі трансфертного ціноутворення може бути так само складно, як знайти відповідну пару шкарпеток у купі білизни. Від складнощів із дотриманням вимог до міжнародних податкових правил - існує безліч перешкод, які необхідно подолати на шляху забезпечення справедливої та прозорої практики трансфертного ціноутворення. Давайте розкриємо загальні проблеми та перешкоди, з якими стикаються у сфері трансфертного ціноутворення.

Коли справа доходить до трансфертного ціноутворення, існують міжнародні стандарти та правила, яких компанії повинні дотримуватися. Ці керівні принципи допомагають гарантувати, що транзакції між пов'язаними сторонами проводяться справедливо і не пов'язані з будь-якими курйозними справами. Розуміючи та дотримуючись міжнародних стандартів трансфертного ціноутворення, підприємства можуть безперешкодно працювати через кордони, не привертаючи небажаної уваги.

Міжнародні стандарти та правила трансфертного ціноутворення подібні до огорож на звивистій гірській дорозі: вони допомагають вам не збитися зі шляху та уникнути неприємностей. Отже, пристебніться і давайте разом орієнтуватися в цій складній місцевості. Глибокі знання в цій царині дають змогу бізнесу ефективно взаємодіяти з податковими консультантами та партнерами, забезпечуючи стабільність та успішний розвиток у світі.

Список використаних джерел:

1. Дзюба П. Трансфертне ціноутворення: економічний зміст і специфіка. *Економіка України*. 2006. №1. 212 с.